

ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وبسایت‌های نشریات علمی - پژوهشی ایران

فاطمه آجیلی (نویسنده مسئول)

کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه قم
Fatemeajili@yahoo.com

سیمین حاجی‌احمدی

کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه قم
hajiahmadis@yahoo.com

مهندی محمدی

استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه قم
mahdi.mohammadi203@gmail.com
تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۴/۰۷؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۸/۲۶

چکیده

هدف: پژوهش حاضر در نظر دارد تا ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وبسایت‌های نشریات علمی - پژوهشی ایران را بررسی کند.

روش: این پژوهش به روش ارزیابانه (روش ایجاد راه حل برای تصمیم‌گیری) و با رویکرد وب‌سنگی با استفاده از ابزار سیاهه‌وارسی محقق‌ساخته (با ۹۴ مؤلفه) ۸۵۸ وب‌سایت مجلات علمی - پژوهشی (کل مجلات طبق آمار ۱۳۹۲) را مورد مطالعه قرار داده است.

یافته‌ها: مقایسه ویژگی‌های سه گانه بررسی شده در وب‌سایت نشریات نشان داد که از نظر رعایت‌شدن ویژگی‌ها، مؤلفه‌های ساختاری، محتوایی و ظاهری به ترتیب در رتبه‌های اول تا سوم قرار گرفتند. عدم توجه به مؤلفه‌های «امکان جستجو در موتورهای جستجوی عمومی از وب‌سایت نشریه»، و مؤلفه‌های تعامل با کاربران و اعمال نظرات آنها در سیاست‌گذاری، و مؤلفه‌های مربوط به جلب اعتماد مخاطبان نسبت به اعتبار نشریه از ضعف‌های عمده وب‌سایت نشریات در مقولة ساختاری بودند. در ویژگی‌های محتوایی نیز، عدم توجه به مؤلفه‌هایی چون ارائه عنوان، اسمی پدیدآورندگان، و چکیده مقالات به زبان‌های زنده دنیا باعث شده بود نشریات علمی‌پژوهشی نتواند در پایگاه‌های معتبر مقالات نمایه شوند. ویژگی‌های ظاهری نظیر درج لوگو، ذکر تغییرات عنوان و ذکر عنوان کوتاه نیز می‌بایست مدنظر قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: وب‌سایت مجلات، ساختار وب‌سایت، محتوای وب‌سایت، ظاهر وب‌سایت، رابط کاربری.

Research on Information Science and Public Libraries; The Quarterly Journal of Iran Public Libraries Foundation; Vol. 23, No.2; Successive No. 89; Summer 2017; Pp. 265-280; Indexed in ISC, SID & MagIran.

تحقيقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی؛ فصلنامه علمی-پژوهشی؛ دوره ۲۳، شماره ۲، پیاپی ۸۹، تابستان ۱۳۹۶، ص ۲۶۵-۲۸۰ نمایه شده در ISC، SID و MagIran.

مقدمه

در جهان امروز وبسایت‌ها تبدیل به یکی از مهمترین ابزارهای تعاملی مراکز و سازمان‌ها شده‌اند و از جمله نقاط اتصال و ارتباط کاربران با اطلاعات الکترونیکی هستند (سهیلی، ۱۳۸۵). هر شرکت، سازمان یا مؤسسه‌ای سعی می‌کند تا با استفاده از این پدیده نوین در دنیای مجازی جایی برای خود باز کند. امروزه وب جهان‌گستر با سرعت فزاینده در تولید اطلاعات و دسترس‌پذیر کردن آن‌ها قسمتی از این نیاز را برآورده کرده است. نشریات نیز درگذر از دنیای فیزیکی به دنیای مجازی، تحت تأثیر فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی قرار گرفته‌اند و با بهره‌گیری از این فناوری‌ها نخستین گام را در جهت دسترس‌پذیرسازی و سهولت استفاده از خدماتشان برداشته‌اند که طراحی وبسایتی برای معرفی و عرضه مقالات منتشرشده در آن نشریه، نمونه‌ای از این خدمات است.

طراحی وبسایت، تعامل الکترونیک دفاتر مجلات با نویسنده‌گان و داوران و ... را به همراه داشته و این تأثیر بسیار مثبتی روی سرعت کار گذاشته است (ستوده، رزمجو و زارع، ۱۳۸۸). از این‌رو، اکنون وبسایت‌های نشریات به عنوان مهم‌ترین شبکه ارتباطی برای ارائه اطلاعات مناسب و باکیفیت تلقی می‌شوند (کریمی و سلیمانی، ۱۳۹۱).

در گذشته و پیش از ظهور فناوری وب، شیوه گردش و توزیع اطلاعات مجله‌ها از طریق خدماتی مانند پست الکترونیک یا به صورت دستی صورت می‌گرفت (کرافورد، ۲۰۰۲). حضور مجله‌های علمی در وب، سیری تکاملی و افزایشی را پیموده است بدین معنا که در روزهای نخست تنها به معرفی مجله‌بسته می‌شد اما رفته‌رفته، ارائه فهرست مندرجات و سپس چکیده‌ها نیز فراگیر شد. با پیشرفت فناوری و به‌ویژه با کاهش چشم‌گیر بهای حافظه رایانه‌ای، عرضه متن کامل بر وبسایت‌ها نیز ممکن شد. امروزه، فراهم آوری محتوای کامل نشریه‌های علمی در وب، به یکی از راهکارهای اساسی برای بهبود رؤیت پذیری نشریه‌ها بدل شده است. هر چه سطح رؤیت‌پذیری نشریه‌ای بالاتر باشد، احتمال آن که نشریه در اختیار شمار بیشتری از مخاطبان بالقوه قرار گیرد، بر شمار مشترکان آن افزوده شود و ضریب تأثیر آن نیز بهبود یابد، بیشتر خواهد بود (سابر، ۲۰۰۵).^۱

تحقیقات اطلاعاتی دانشنامه‌های علمی

ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وب‌سایت‌های نشریات علمی - پژوهشی ایران

با این حال، افزودن به رؤیت‌پذیری زمانی اثربخش خواهد بود که در پرتو اعمال استانداردهای کیفیت صورت پذیرد. نشریات علمی - پژوهشی که در کشور ما به عنوان یکی از انواع مراکز تولید دانش محسوب می‌شوند و نقش به سزایی در گردآوری دانش و اشاعه آن دارند نیز از این قاعده مستثنی نیستند. اغلب نشریات علمی - پژوهشی در ایران به ایجاد وب‌سایت و ارائه خدمات وبی پرداخته‌اند. وب‌سایت هر نشریه، از یک سو پنجه‌ای به آن نشریه و از سوی دیگر راهنمای کاربران در اینترنت است. بنابراین، برای ارائه خدمات بهتر و پویایی بیشتر، وب‌سایت نشریات باید زنده و پویا باشد و به لحاظ ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی زمینه را برای جلب کاربران بالقوه فراهم نماید.

نظر به اهمیت دستیابی وب‌سایت مجله‌های علمی به استاندارد کیفیت، انجام تحقیق در این زمینه ضروری به نظر می‌رسد. از این‌رو، پژوهش حاضر بر آن است تا ارزیابی دقیقی از وضعیت موجود وب-سایت‌های نشریات علمی - پژوهشی انجام دهد تا مشخص سازد که وضعیت این وب‌سایتها از نظر ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی چگونه است. نتایج چنین تحقیقاتی، نقاط ضعف و قوت وب‌سایت نشریات را روشن می‌سازد و راه را برای بهبود وضعیت هموار می‌نماید.

تحقیقات زیادی در زمینه ارزیابی وب‌سایتها صورت گرفته است که از آن جمله می‌توان به اسوریو^۱ (۱۳۸۹)، چانو^۲ (۱۳۹۰)، بروئر^۳ (۱۳۸۴)، خالقی (۱۳۸۳)، محمداسماعیل و کاظمی کوهبنانی (۱۳۸۹)، علی‌یک و جمشیدی اورک و حاجی‌زین‌العابدینی و پاشازاده (۱۳۹۰)، پاشایی‌زاده و فدایی و حری (۱۳۹۰)، خانلرخانی، محمد اسماعیل و شکویی (۱۳۹۱)، و اشاره کرد. برای مثال، گیلوری (۱۳۸۵) ضمن بررسی وب‌سایت ۹۳ نشریه الکترونیکی فارسی دریافت که آنها از نظر رعایت استانداردها در وضعیت مناسبی قرار ندارند و از ساختار اطلاعاتی واحد و استانداردی پیروی نکرده‌اند. برادر و نجفی‌نیا (۱۳۸۷) به منظور ارزشیابی وب‌سایت مجله‌های الکترونیکی پیوسته کودک و نوجوان در ایران و مشخص کردن نقاط قوت و ضعف آنها و ارائه الگویی برای استفاده بهینه و طراحی کاربردی تر وب‌سایتها، پس از ارزیابی وب‌سایت ۱۴ نشریه پیوسته کودکان و نوجوانان دریافتند که آنها کارایی لازم را نداشته و در وضعیت نامناسب یا کاملاً نامناسب قرار دارند. صمدی و محمداسماعیل (۱۳۸۸) با استفاده از چک‌لیست دریافتند پایگاه استنادی جهان اسلام از مجموع ۱۳۲ امتیاز (شاخص آس. اس.

1. Osrio

2. Chao

3. Brower

آی) ۸۵/۱۱۷ امتیاز را کسب می‌کند و فقط ۲/۸۹ درصد از معیارهای گزارش استنادی نشریات را رعایت می‌کند. ورع، زراعت کار و پرتو (۱۳۹۰) ضمن به کارگیری رویکرد وب‌سنگی و مشاهده مستقیم ۷۱ وب‌سایت نشریه (۴۵ عنوان وزارت بهداشت و ۲۶ عنوان وزارت علوم) و دسته‌بندی مؤلفه‌ها در ۲۶ معیار، دریافتند که در مقوله شیوه دسترسی، ۷۴ درصد آنها دارای سایت اختصاصی‌اند و این امر منجر به سهولت دسترسی به اطلاعات و رؤیت‌پذیری بیشتر آن‌ها شده است. با این حال، بررسی داده‌ها نشان داد که برخی معیارها که در جلب اعتماد مخاطب نسبت به اعتبار نشریه تأثیر ویژه‌ای دارند نادیده گرفته شده‌اند. نوری آفکند، مطلبی و علیپور حافظی (۱۳۹۲) در یک پژوهش پیمایشی ارزیابانه به شناسایی وضعیت وب‌گاه مجله‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی داخلی بر اساس ابزار ارزیابی کیفیت (دبليو. کيو. اي. تي) دریافتند که از کل ۱۳ مؤلفه و نه معیار مورد بررسی، وب‌گاه نشریات کتابداری و اطلاع‌رسانی تنها در دو معیار «عملکرد» و «اعتبار» در سطح عالی بودند و در دو معیار «پیوند» و «روزآمد بودن» ضعیف بوده‌اند. مطالعات خارج از کشور در حوزه ارزیابی وب‌سایت، عموماً متمرکز به فعالیت‌ها و کسب و کارهایی بودند که جذب مخاطب در آن اهمیت داشته - مثل توریسم، هتل‌داری، بیمارستان‌ها و امثال آن - نه در حوزه‌ای. در کل در زمینه ارزیابی وب‌سایت‌ها، پژوهش‌های فراوانی انجام شده است اما پژوهشی درباره بررسی ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی نشریات علمی - پژوهشی ایران به تفکیک تک‌تک مؤلفه‌های موجود (ویژگی‌های جمعیت‌شناختی ۱۷ مؤلفه، ظاهری ۱۵ مؤلفه، ساختاری ۲۹ مؤلفه، محتوایی ۳۳ مؤلفه و در مجموع ۹۴ مؤلفه) انجام نشده است. این نکته بر ضرورت پژوهش حاضر تأکید دارد.

پرسش‌های پژوهش

پژوهش حاضر در صدد پاسخ‌دهی به پرسش‌های ذیل است:

۱. وب‌سایت نشریات علمی - پژوهشی ایران از نظر ویژگی‌های ظاهری در چه وضعیتی هستند؟
۲. وب‌سایت نشریات علمی - پژوهشی ایران از نظر ویژگی‌های ساختاری در چه وضعیتی هستند؟
۳. وب‌سایت نشریات علمی - پژوهشی ایران از نظر ویژگی‌های محتوایی در چه وضعیتی هستند؟

تحقیقات اطلاعات علمی تبیانه‌های مفهومی

ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وب‌سایت‌های نشریات علمی - پژوهشی ایران

روش پژوهش

پژوهش حاضر، به روش ارزیابانه و با رویکرد وب‌سننجی انجام شده است. یکی از اهداف در پژوهش ارزیابانه انتخاب یک راهکار برای تصمیم‌گیری از میان دو یا چند راهکار دیگر است (خاکی، ۱۳۹۱). این پژوهش در صدد است ضمن فراهم‌سازی اطلاعات مورد نیاز از وضعیت موجود وب‌سایت‌ها و مشخص کردن نارسانی‌ها و ضعف‌های آنها، زمینه لازم را برای یک الگوی مناسب برای طراحان و مدیران سایت‌ها فراهم سازد.

جامعه آماری پژوهش، وب‌سایت‌های نشریات علمی - پژوهشی ایران است که بر اساس آخرین فهرست ارائه شده از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در بهمن سال ۱۳۹۲ شامل ۸۵۸ مجله بود که وب‌سایت تمامی آنها مورد مطالعه قرار گرفت و از نمونه‌گیری استفاده نشد. بعد از مطالعه مبانی نظری و پیشینه‌ها، سیاهه‌وارسی محقق‌ساخته متشكل از چهار بخش (بخش اول اطلاعات کتاب شناختی نشریه، بخش دوم ویژگی‌های ظاهری، بخش سوم ویژگی‌های ساختاری و بخش چهارم ویژگی‌های محتوایی) تهیه شد و برای سنجش روایی و پایایی آن، نسخه‌هایی در اختیار استادان گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی قرار داده شد و پس از اخذ نظرات اصلاحی آن‌ها و اعمال موارد اصلاحی، سیاهه‌وارسی نهایی تنظیم شد. سپس برای مطالعه آزمایشی، وب‌سایت^{۳۰} نشریه با این سیاهه‌وارسی مورد ارزیابی قرار گرفت و پس از اطمینان از جامعیت آن، سیاهه‌وارسی نهایی تنظیم و بررسی وب‌سایت تمامی نشریات آغاز شد. برای هر یک از وب‌سایت‌ها سیاهه‌وارسی به صورت جداگانه تکمیل شد و داده‌های گردآوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

در بخش یافته‌ها که در ادامه می‌آید، به پرسش‌های پژوهش با تکیه بر تحلیل داده‌های استخراج شده از سیاهه‌وارسی، پاسخ می‌دهیم:

پرسش اول به این می‌پردازد که وب‌سایت نشریات علمی - پژوهشی ایران از نظر ویژگی‌های ظاهری در چه وضعیتی هستند. به منظور پاسخگویی به این پرسش ۱۵ مؤلفه مربوط به ویژگی‌های ظاهری بررسی شد:

جدول ۱. توزیع فراوانی ویژگی‌های ظاهری وب‌سایت نشریات علمی - پژوهشی ایران

نداز		نداز		پاسخ‌ها	مؤلفه‌های ظاهری
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۷۸,۷	۶۷۵	۲۱,۳	۱۸۳		نامواره نشریه
۷۵,۸	۶۵۱	۲۴,۱	۲۰۷		تغییر نام نشریه
۲	۱۷	۹۸	۸۴۱		تکرار عنوان مجله در تمامی صفحات
۸۹,۹	۷۷۱	۱۰,۱	۸۷		عنوان اختصاری نشریه
۷۷,۳	۶۶۳	۲۲,۷	۱۹۵		عنوان نشریه به زبانی دیگر
۰,۶	۵	۹۹,۴	۸۵۳		قلم مناسب (خوانایی)
۳۶,۲	۳۱۱	۶۳,۸	۵۴۷		همراه بودن مطالب با عکس
۷۲,۶	۶۲۳	۲۷,۴	۲۳۵		همراه بودن مطالب با نمودار
۹۷,۴	۸۳۶	۲,۶	۲۲		همراه بودن مطالب با صدا
۴۲,۹	۳۶۸	۵۷,۱	۴۹۰		همراه بودن مطالب با تصویر مرتبط
۹۴,۹	۸۱۴	۵,۱	۴۴		همراه بودن مطالب با فیلم
۷۹,۱	۶۷۹	۲۰,۹	۱۷۹		استفاده از نوشه‌ها و تصاویر متحرک
۱,۶	۱۴	۹۸,۴	۸۴۴		وضوح عناصر دیداری و شیلداری
۴,۵	۳۹	۹۵,۵	۸۱۹		استفاده از رنگ‌های متنوع و مناسب
۰,۹	۸	۹۹,۸۱	۸۵۰		استفاده از رنگ روشن برای پس‌زمینه تیره
۱۰۰	۸۵۸	۱۰۰	۸۵۸		مجموع
۵۰,۲۵	-	۴۹,۷۵	-		

با توجه به داده‌های جدول ۱، مؤلفه‌های ویژگی ظاهری نشان داد بالاترین درصد مربوط به استفاده از «قلم مناسب (خوانایی)» است که در طراحی ۹۹,۴ درصد از وب‌سایت‌ها بکار گرفته شده بود. این امر حاکی از آن است که طراحان وب‌سایت نشریات علمی - پژوهشی در این زمینه خوب عمل کرده‌اند و پایین‌ترین آمار به مؤلفه «همراه بودن مطالب به همراه صدا» تعلق دارد که فقط در ۲,۶ درصد است از وب‌سایت‌ها استفاده شده است. بدین ترتیب وب‌سایت‌ها از لحاظ ویژگی‌های ظاهری در وضعیت قابل قبولی قرار دارند.

پرسش دوم در این باره است که وب‌سایت نشریات علمی - پژوهشی ایران از نظر ویژگی‌های ساختاری دارای چه وضعیتی هستند؟ به منظور پاسخگویی به پرسش دوم ۲۸ مؤلفه در زمینه وضعیت ویژگی‌های ساختاری وب‌سایت‌های نشریات علمی - پژوهشی بررسی شد. نتایج در جدول ۲ ارائه گردیده است:

تحقیقات اطلاعاتی دانشگاه علوم پزشکی

ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وب‌سایت‌های نشریات علمی – پژوهشی ایران

جدول ۲. ویژگی‌های ساختاری و وب‌سایت نشریات علمی – پژوهشی ایران

ندراد		داد		پاسخ‌ها	مؤلفه‌های ساختاری
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۲۷,۹	۲۳۹	۷۲,۱	۶۱۹	پیوند به وب‌سایت‌های مرتبط	
۰,۷	۶	۹۹,۳	۸۵۲	پیوند به قسمت‌های مختلف سایت	
۲,۲	۱۹	۹۷,۸	۸۳۹	سهولت جستجو در وب‌سایت	
۱۱,۹	۱۰۲	۸۸,۱	۷۵۶	موتور جستجوی داخلی	
۹۶	۸۲۴	۴	۳۴	پیوند جستجو در موتورهای جستجوی عمومی	
۰,۶	۵	۹۹,۴	۸۵۳	شماره، دوره و سال	
۲,۸	۲۴	۹۷,۲	۸۳۴	قابلیت در ک منوها برای کاربر	
۷,۲	۶۲	۹۲,۸	۷۹۶	امکان بازگشت به صفحه اصلی سایت	
۵,۶	۴۸	۹۴,۴	۸۱۰	امکان چاپ هر صفحه در یک برگه A ₄	
۱۴,۲	۱۲۲	۸۵,۸	۷۳۶	امکان عضویت در سایت	
۶۵,۲	۵۵۹	۳۴,۸	۲۹۹	امکان نظرسنجی	
۵۴,۱	۴۶۴	۴۵,۹	۳۹۴	آمار تعداد بازدیدکنندگان سایت	
۹	۷۷	۹۱	۷۸۱	تماس با ما	
۶,۲	۵۳	۹۳,۸	۸۰۵	نشانی عوامل اجرایی نشریه	
۲,۳	۲۰	۹۷,۷	۸۳۸	نشانی الکترونیکی نشریه	
۱,۳	۱۱	۹۸,۷	۸۴۷	نشانی پستی نشریه	
۲,۳	۲۰	۹۷,۷	۸۳۸	تلفن نشریه	
۲,۶	۲۲	۹۷,۴	۸۳۶	دورنگار نشریه	
۸,۴	۷۲	۹۱,۶	۷۸۶	اخبار و وب‌سایت	
۱۷,۹	۱۵۴	۸۲,۱	۷۰۴	تازه‌های وب‌سایت	
۶۰,۴	۵۱۸	۳۹,۶	۳۴۰	اتاق گفتگو	
۲۲,۳	۱۹۱	۷۷,۷	۶۶۷	سوالات مداول	
۳۲,۱	۲۷۵	۶۷,۹	۵۸۳	آگاهی رسانی	
۲۲	۱۸۹	۷۸	۶۶۹	آر. اس. اس.	
۱۶,۸	۱۴۴	۸۳,۲	۷۱۴	نقشه سایت	
۸۹,۶	۷۶۹	۱۰,۴	۸۹	تبلیغات در وب‌سایت	
۸۸,۳	۷۵۸	۱۱,۷	۱۰۰	تاریخ ایجاد و وب‌سایت	
۹۰,۱	۷۷۳	۹,۹	۸۵	تاریخ آخرین روز آمدسازی	
۱۰۰	۱۰۰	۸۵۸	۸۵۸	مجموع	
۱۷,۱۵	-	۷۲,۸۵	-	میانگین	

با توجه به جدول داده‌های ۲، بیشترین امتیاز مربوط به «شماره، دوره و سال» نشریه است که در وب‌سایت ۹۹,۴ درصد از نشریات موجود بود. پایین‌ترین آمار مربوط به «امکان جستجو در موتور جستجوی عمومی» از طریق وب‌سایت نشریه بود که در ۴ درصد از وب‌سایت‌ها وجود داشت. در مجموع وب‌سایت‌ها از ۲۸ مؤلفه موجود، در ۲۱ مورد درصد بالای داشتند و این بیانگر آن است که وب‌سایت‌ها از لحاظ ویژگی‌های ساختاری در وضعیت مطلوبی قرار دارند.

پرسش سوم به این می‌پردازد که وب‌سایت‌های نشریات علمی - پژوهشی ایران از نظر ویژگی‌های محتوایی در چه وضعیتی هستند؟ به منظور پاسخگویی به پرسش سوم ۳۳ مؤلفه در زمینه وضعیت ویژگی‌های محتوایی وب‌سایت‌های نشریات علمی - پژوهشی بررسی شد و نتایج در جدول ۳ ارائه شده است:

جدول ۳. ویژگی‌های محتوایی وب‌سایت نشریات علمی - پژوهشی ایران

نداو د		دارد		پاسخ‌ها	مؤلفه‌های محتوایی
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۱۹,۲	۱۶۵	۸۰,۸	۶۹۳	اسامی نویسنده‌گان مقالات به فارسی	
۲۸,۳	۲۴۳	۷۱,۷	۶۱۵	اسامی نویسنده‌گان مقالات به انگلیسی	
۱۸,۵	۱۵۹	۸۱,۵	۶۹۹	عنوان مقاله به فارسی	
۲۹,۵	۲۵۳	۷۰,۵	۶۰۵	عنوان مقاله به انگلیسی	
۹۶,۳	۸۲۶	۳,۷	۳۲	عنوان مقاله به عربی	
۹۵,۷	۸۲۱	۴,۳	۳۷	عنوان مقاله به سایر زبان‌ها	
۴۳,۷	۳۷۵	۵۶,۳	۴۸۳	معرفی مقالات جدید	
۴۵,۸	۳۹۳	۵۴,۲	۴۶۵	معرفی مقالات پر بازدید	
۱۹	۱۶۳	۸۱	۶۹۵	چکیده فارسی مقاله	
۲۴	۲۰۶	۷۶	۶۵۲	چکیده انگلیسی مقاله	
۴,۷	۴۰	۹۵,۳	۸۱۸	دریافت متن کامل مقاله	
۷,۳	۶۳	۹۲,۷	۷۹۵	پی‌دی‌اف مقاله	
۱۴,۳	۱۲۳	۸۵,۷	۷۳۵	ایکس ام ال مقاله	
۸۰,۴	۶۹۰	۱۹,۶	۱۶۸	اج‌تی‌ام ال مقاله	
۶,۲	۵۳	۹۳,۸	۸۰۵	ایمیل نویسنده مقاله	

←

تحقیقات اطلاعاتی رسانی

کتابخانه‌ای مفهومی

ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وب‌سایت‌های نشریات علمی – پژوهشی ایران

نادرد		دارد		پاسخ‌ها مؤلفه‌های محتوایی
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۶,۲	۲۲	۹۷,۴	۸۳۶	تکرار عنوان مقاله در تمامی صفحات
۵,۷	۴۹	۹۴,۳	۸۰۹	تکرار مشخصات جاری مجله در تمامی صفحات
۳۴,۶	۲۹۷	۶۵,۴	۵۶۱	دریافت استنادها
۴۰,۳	۳۴۶	۵۹,۷	۵۱۲	نمایش میزان مشاهده مقاله
۴۱,۳	۳۵۴	۵۸,۷	۵۰۴	نمایش تعداد دریافت مقاله
۳۶,۲	۳۱۱	۶۳,۸	۵۴۷	نمایش ضریب تأثیر مقاله
۵۴,۳	۴۶۶	۴۵,۷	۳۹۲	پیوند به مقالات مرتبط
۱۴,۸	۱۲۷	۸۵,۲	۷۳۱	راهنمای نویسنده‌گان مقالات
۱۴,۵	۱۲۴	۸۵,۵	۷۳۴	راهنمای داوران مقالات
۲۶	۳۲۳	۷۴	۶۳۵	فهرست الفبایی عناوین مقالات
۴۹,۹	۴۲۸	۵۰,۱	۴۳۰	فهرست موضوعی مقالات
۴۷,۲	۴۰۵	۵۲,۸	۴۵۳	فهرست الفبایی نویسنده‌گان مقالات
۱۱,۷	۱۰۰	۸۸,۳	۷۵۸	معرفی هدف وب‌سایت
۹,۶	۸۲	۹۰,۴	۷۷۶	معرفی پوشش موضوعی مقاله
۱۱,۵	۹۹	۸۸,۵	۷۵۹	تطابق مطالب سایت با اهداف نشریه
۵۰,۶	۴۳۴	۴۹,۴	۴۲۴	ذکر نام منابع مطالب وب‌سایت
۱۰,۸	۹۳	۸۹,۲	۷۶۵	آرشیو
۱۰۰	۱۰۰	۸۵۸	۸۵۸	مجموع
۳۱,۰۸	-	۶۸,۹۲	-	میانگین

با توجه به داده‌های جدول بالا، مؤلفه «تکرار عنوان مقاله در تمامی صفحات» در ۹۷,۴

درصد از وب‌سایت‌ها موجود بود و توانسته بالاترین رتبه را به خود اختصاص دهد و کمترین میزان نیز به مؤلفه «عنوان مقاله به عربی» تعلق داشت که با ۳,۷ درصد از وب‌سایت وجود داشت. در کل از ۳۳ مؤلفه در نظر گرفته شده، ۲۹ مؤلفه (۸۸ درصد) رعایت شده است که بیانگر آن است که از لحاظ ویژگی‌های محتوایی در وضعیت قابل قبولی قرار دارند.

نتیجه‌گیری

در زمینهٔ ویژگی‌های ظاهری ۱۵ مؤلفه در نظر گرفته شده بود که در بین این مؤلفه‌ها، مؤلفه «لوگو یا نامواره نشریه» در وب‌سایت ۷۸/۷ درصد از نشریه‌ها وجود نداشت. عنوان اختصاری نشریه که معمولاً یادسپاری آن را بسیار آسان می‌کند، در وب‌سایت ۸۹/۹ درصد از نشریات وجود نداشت. مؤلفه «ترجمه عنوان به زبان‌های دیگر» که یکی از مؤلفه‌های مهم در معرفی نشریه در بین محققان کشورهای خارجی است در وب‌سایت ۷۷/۳ درصد از نشریه‌ها وجود نداشت. با توجه به این که امروزه بسیاری از وب‌سایت‌ها با تهیه یک تور صوتی و تصویری به معرفی نشریه خود پرداخته و نحوه استفاده از آن را آموزش می‌دهند، اما ۹۷/۴ درصد از وب‌سایت‌های مورد بررسی فاقد این امکان بودند و جا دارد توجه خاصی به این مهم مبذول گردد. در این بخش از یافته‌ها، بین یافته‌های پژوهش حاضر و پژوهش گیلوری (۱۳۸۵) همخوانی وجود دارد چراکه وی نیز، در پژوهش خود با عنوان «طرح تدوین استاندارد نشر مجلات الکترونیکی فارسی» عنوان می‌کند که ۱/۱ درصد از مجلات دارای صوت بودند.

بالا بودن درصد استفاده از وضوح عناصر دیداری و شنیداری، استفاده از رنگ‌های متنوع و استفاده از رنگ روشن برای پس‌زمینه حاکی از آن است که طراحان وب‌سایت‌های نشریات توجه خاصی به بحث زیبایی ظاهری وب‌سایت داشتند. مؤلفه قلم مناسب (خوانایی) با ۹۹/۴ درصد بالاترین درصد را به خود اختصاص داده است. این امر ثابت می‌کند طراحان وب‌سایت‌ها در این زمینه خوب عمل کردند. به کارگیری قلم مناسب در نگارش مطالب وب‌سایت‌ها هم جبه زیبایی و هم استفاده مفید کاربران را از مطالب سایت در پی خواهد داشت. وقتی نگارش مطالب با قلم مناسب و خوانایی کافی همراه باشد نه تنها چشم کاربران از مطالعه مطالب سایت خسته نشده بلکه با آرامش روانی بیشتری می‌تواند برای استفاده از مطالب سایت وقت بگذراند.

در زمینهٔ ویژگی‌های ساختاری، مؤلفه‌های مربوط به معرفی وب‌سایت نشریه به کاربران و خدماتی که وب‌سایت به مراجعان ارائه می‌کند مورد بررسی قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد که بخش عمده‌ای از این مؤلفه‌ها در وب‌سایت‌های نشریات موجود بود و از این حیث وب‌سایت‌ها در وضعیت مناسبی قرار داشتند. اما هنوز در چندین مؤلفه جای کار وجود دارد. به عنوان مثال، امکان نظرسنجی از کاربران درباره محتوا و مطالب نشریه و نحوه اداره آن می‌تواند کمک

تحقیقات اطلاعات سامانه کتابخانه‌های ملی

ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وب‌سایت‌های نشریات علمی – پژوهشی ایران

شایانی به مسئولان در امر برنامه‌ریزی و رفع نواقص داشته باشد اما بیش از ۶۵ درصد نشریات هنوز همچون امکانی را در وب‌سایت خود تدارک ندیده‌اند. آمار بازیذکرند کان نیز همچون نقشی را بر عهده داشته و داده‌های گردآوری شده از آن طریق می‌تواند مسئولان امر را تدوین استراتژی‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت یاری کند در حالی که ۱,۵۴ درصد از نشریه‌ها این امکان را در وب‌سایت خود تدارک ندیده‌اند.

امروزه ارائه خدمات آگاهی رسانی^۱ از شماره‌های جدید و معرفی مقالات مندرج در آن از ابتدایی ترین خدمات وب‌سایت نشریات است که در جذب علاقه‌مندان به استفاده از مقاله‌های نشریات بسیار مهم است. اما یافته‌ها نشان داد که ۱,۳۲ درصد از نشریات هنوز از این امکان استفاده نمی‌کنند. ذکر تاریخ ایجاد وب‌سایت و تاریخ آخرین روز‌آمدسازی از عوامل مهم آگاهی رسانی و اعتماد مراجعان به روز‌آمدی مطالب وب‌سایت و جذب آن‌ها بشمار می‌رود که بخش عمده‌ای از وب‌سایت‌ها از این مهم غفلت کرده بودند و ۸۸,۳ درصد تاریخ ایجاد و ۹۰,۱ درصد تاریخ آخرین روز‌آمدسازی را نوشته بودند. در خصوص ضعف به کارگیری مؤلفه‌های مورد نیاز برای جلب اعتماد مخاطبان، بین یافته‌های این پژوهش و پژوهش ورع، زراعت کار و پرتو (۱۳۹۰) همسوی وجود دارد چراکه یافته‌های آنان نیز نشان داد که برخی از معیارهایی که در جلب اعتماد مخاطبان نسبت به اعتبار نشریه تأثیر ویژه‌ای دارند به طور گستره‌ای نادیده گرفته شده‌اند.

معرفی عوامل اجرایی اعم از مدیرمسئول، سردبیر، اعضای هیئت تحریریه و ذکر راههای ارتباطی با این گونه افراد اعم از پست الکترونیکی و ... از ضروریات اولیه است هر چند بیشتر نشریات به این مهم توجه داشتند و درصد اندکی از نشریات فاقد این امکان بودند (۹ درصد فاقد اطلاعات تماس با ما، ۲,۶ درصد فاقد نشانی عوامل اجرایی نشریه، ۳,۲ درصد نشانی الکترونیکی نشریه، ۳,۲ تلفن تماس با نشریه). بنابراین ضرورت دارد همین تعداد اندک نیز به رفع نواقص یاد شده پردازند.

در بین مؤلفه‌های ساختاری بالاترین درصد (۹۹,۴ درصد) به مؤلفه ذکر «شماره، دوره و سال» نشریه تعلق دارد. در این بخش از یافته‌ها، بین یافته‌های این پژوهش و پژوهش ورع و

1. Alert

زراعت کار و پرتو (۱۳۹۰)، همخوانی وجود دارد چرا که آنان نیز در پژوهش خود با عنوان «ارزیابی وب‌سایت نشریات انگلیسی زبان رده‌بندی شده در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» دریافتند که کلیه نشریات مورد تحقیقشان عنوان، دوره، شماره، و سال شماره جاری نشریه را در صفحه وب خود قرار داده بودند.

همچنین در بین مؤلفه‌های ساختاری، مؤلفه «جستجو از موتور جستجوی عمومی» از کمترین میزان رعایت (۴ درصد) برخوردار بود و وب‌سایتها دارای این امکان نیز به موتور جستجوی عمومی «گوگل» پیوند داده بودند.

در زمینه ویژگی‌های محتوایی، ۲۹ مؤلفه در ارتباط با مقاله‌های مجله و یا راهنمایی کاربرانی که قصد دارند برای نشریه آثاری را ارسال کنند تدارک دیده شده بود. یافته‌ها نشان داد که عدم ارائه «اطلاعات مربوط به مقاله‌ها و یا نویسنده‌گان به زبان‌های دیگر» از بارزترین کمبودهای این بخش است. ۲۸/۳ درصد از وب‌سایتها، اسمی نویسنده‌گان مقالات را به انگلیسی ارائه نکرده بودند. این رقم در ارائه عنوان مقاله به ۲۹/۵ درصد و در چکیده مقاله به ۲۴ درصد می‌رسد. در حالی که زبان انگلیسی به عنوان زبان بین‌المللی مطرح است و اکثر محققان در تحقیقات خود از این زبان استفاده می‌کنند و ارائه این اطلاعات، مقاله‌ها و مطالب نشریه را به راحتی در اختیار محققان سایر کشورها قرار می‌دهد.

ارائه اطلاعات در شکل‌های مختلف اعم از PDF، XML و HTML، امروزه یکی از معیارهای مهم در ارزیابی پایگاه‌ها به شمار می‌رود. با این حال یافته‌ها نشان می‌دهد که ۴/۸ درصد از وب‌سایتها قادر به ارائه HTML مقاله نیستند و تقریباً همه نشریات (۹۲/۷ درصد) به ارائه PDF تأکید دارند و در این بخش از یافته‌ها، بین یافته‌های پژوهش حاضر و پژوهش گیلوری عدم همسویی دیده می‌شود چراکه یافته‌های گیلوری (۱۳۸۵) نشان داده بود که در همه مجلات HTML متن ارائه شده است. شاید علت این عدم همسویی را ناشی از تحولات به وقوع پیوسته در طی سالیان اخیر و راحت و کم‌هزینه بودن قالب پی‌دی‌اف در مقابل اج تی ام ال دانست.

یکی از معیارهای مهم در ارزیابی مقاله‌های مجلات، میزان استناد به آنها است و این امر در بالا رفتن ضریب تأثیر مجله نیز تأثیر مستقیم دارد. لازم است مسئولان و طراحان وب‌سایتها نسبت به این مهم عنایت خاصی داشته باشند. «نمایش میزان مشاهده» مقاله و «نمایش تعداد دریافت» مقالات دو مؤلفه‌ای هستند که نویسنده‌گان و خواننده‌گان مقالات را از میزان توجه به

تحقیقات اعلایی رسانیده تavanهای مجموع

ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وب‌سایت‌های نشریات علمی – پژوهشی ایران

مقاله منتشر شده به خوبی آگاه می‌کند. در حالی که بیش از ۴۰ درصد میزان مشاهده و ۴۱/۳ درصد تعداد دریافت) این دو امکان را در وب‌سایت نشریه خود ندارند. یکی از موارد مهم در پایگاه مقاله‌ها، معرفی مقاله‌های مشابه است که ۵۴/۳ درصد از وب‌سایت‌ها از این امکان استفاده نکردند. در حالی که به کارگیری این امکان ضریب استفاده از مقاله‌ها را افزایش می‌دهد. از موارد قابل تأکید در پایگاه‌ها، دسترسی سریع و آسان به منابع موجود در آن است. این امر در وب‌سایت‌های نشریات نیز از اهمیت خاصی برخوردار است به طوری که کاربران در کوتاه‌ترین زمان ممکن از محتوای مقاله‌های منتشرشده در شماره‌های قبلی آن نشریه آگاه می‌شوند. این کار از طریق تهیه نمایه‌های مختلف اعم از نمایه موضوعی، عنوان و پدیدآورنده از آثار قبلی میسر است که داده‌های نشان می‌دهد که ۴۹/۹ درصد از وب‌سایت نشریات فاقد نمایه موضوعی مقالات و ۴۷/۷ درصد فاقد فهرست الفبایی پدیدآورنده‌گان می‌باشند و لازم است طراحان و مسئولان از وجود این آثار مرجع غافل نبوده و تهیه آن جزء برنامه‌های کاری خود قرار دهنند.

جمع‌بندی مؤلفه‌های ویژگی محتوایی حاکی از آن است که «تکرار عنوان مقاله در تمامی صفحات»، با ۹۷/۴ درصد، بالاترین درصد را به خود اختصاص داده است. (ارائه اطلاعات مقاله به زبان عربی) با ۳/۷ درصد کمترین میزان را به خود اختصاص داده است. در حالی که این مؤلفه یکی از مؤلفه‌های مهم در معرفی تحقیقات حوزه علوم انسانی به کشورهای همسایه و عرب‌زبان است

پیشنهادها

با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر، پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

- ✓ با توجه به این که امروزه زبان انگلیسی، در کارهای علمی - پژوهشی جایگاه خاص خود را دارد، نتایج این پژوهش نشان داد کمتر از نیمی از طراحان وب‌سایت‌ها مبادرت به طراحی وب‌سایت به زبان انگلیسی کرده‌اند. پیشنهاد می‌شود به مولفه طراحی سایت به زبان انگلیسی توجه بیشتری نشان داده شود.
- ✓ یکی از ویژگی‌های استفاده از وب‌سایت نشریات، دسترسی به اطلاعات وب‌سایت است. اگر این دسترسی به صورت مستقیم و رایگان انجام پذیر باشد به عمومی شدن علم بیشتر کمک می‌کند. داده‌های این تحقیق گویای آن هستند که تنها کمتر از نیمی

از وب‌سایت‌های مجلات اطلاعاتشان را به صورت مستقیم و رایگان در دسترس قرار داده‌اند. پیشنهاد می‌شود که طراحان به این امر مهم توجه بیشتری نشان دهند.

✓ نمایه کردن نشریات در پایگاه‌های مهم نمایه‌کننده در ایران و خارج از ایران، بسیار مهم است. یافه‌های این پژوهش نشان می‌دهند بیشتر نشریات را پایگاه‌های نمایه‌کننده مهم در ایران مثل آس و مگ ایران نمایه کردند و لی پایگاه‌های خارجی کمترین سهم را در این کار داشته‌اند. پیشنهاد می‌شود که به این امر بیشتر توجه نشان داده شود.

✓ آمارهای پژوهش حاضر نشان می‌دهند درصد کمی از وب‌سایت‌ها نسبت به روز آمدی اطلاعات سایت در اسرع وقت توجه نشان داده‌اند. پیشنهاد می‌شود به روز آمدی اطلاعات در اسرع وقت توجه بیشتری نشان داده شود.

✓ پیوند جستجو در موتورهای جستجوی عمومی می‌تواند کاربران زیادی را به وب‌سایت بدون این که آن‌ها قبلًا از وجود چنین سایتی باخبر باشند هدایت کند. آمارها نشان‌دهنده آن هستند که درصد کمی از وب‌سایت‌ها مجهز به پیوند جستجو در موتورهای جستجوی عمومی هستند. پیشنهاد می‌شود بیشتر به این زمینه توجه شود.

✓ پیشنهاد می‌شود که طراحان وب‌سایت در مرحله طراحی یا باز طراحی سایت با کاربران تعامل داشته باشند و نیازها و ویژگی‌های مد نظر آنان را به دقت مورد سنجش قرار دهند.

منابع

- برادر، رفیا و مجتبی نیا، شیدا (۱۳۸۷). ارزشیابی تارنمای وب‌سایت‌های نشریه‌های الکترونیکی پیوسته کودک و نوجوان در ایران. *علوم و فناوری اطلاعات*، ۴(۴)، ۴۴-۴۹.
- پاشایی‌زاد، حسین؛ فدایی، غلامرضا و حری، عباس (۱۳۹۰). *مطالعه وضعیت نشر مجلات علمی در ایران*. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، ۱۷(۱)، ۱۵۵-۱۷۷.
- خاکی، غلامرضا (۱۳۹۱). *روش تحقیق با رویکرد پایان نامه نویسی*. تهران: فوزان.
- حالقی، نرگس (۱۳۸۳). *بررسی وضعیت وب‌سایت‌های ایرانی براساس معیارهای عمومی ارزیابی*. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی، مشهد.

تحقیقات اطلاع‌رسانی کتابخانه‌ها و موزم

ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وب‌سایت‌های نشریات علمی - پژوهشی ایران

- خانلرخانی، المیرا؛ محمداسماعیل، صدیقه و شکوبی، علی. مؤلفه‌های کیفیت و کاربردپذیری در ارزیابی صفحات وب. اطلاع‌یابی و اطلاع‌رسانی، ۱۱(۲)، ۶۶-۶۹.
- ستوده، هاجر؛ رزمنجو، فاطمه و زارع، لیلا(۱۳۸۸). ارزیابی چگونگی معرفی نشریات علمی - پژوهشی ایران در اینترنت بر اساس استانداردهای بین‌المللی: با تأکید بر ویژگی‌های مؤثر بر نمایانی نشریات علمی. کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۱۲(۴)، ۲۰۵-۲۲۸.
- سهیلی، فرامرز (۱۳۸۵). تحلیل پیوندهای وب‌سایت‌های ثانوی فناوری با استفاده از روش‌های دسته‌بندی خوشه‌ای، عامل تأثیرگذار وب و ترسیم نقشه دو بعدی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران، اهواز.
- صمدی، لاله و محمداسماعیل، صدیقه (۱۳۸۸). بررسی معیارهای ارزیابی مجله‌ها در گزارش‌های استنادی نشریات فارسی در پایگاه استنادی علوم کشورهای اسلامی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری. پیام کتابخانه، ۱۵(۱)، ۱۲۹-۱۴۷.
- علی‌بیک، محمدرضا؛ جمشیدی اورک، روح‌انگیز؛ حاجی‌زین‌العابدینی، محسن و پاشازاده، فریبا (۱۳۹۰). ارزیابی کیفی وب‌سایت‌های کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور ایران با استفاده از روش وب کیو ای ام. مهندسی سلامت، ۱۴(۴۳)، ۶۳-۷۷.
- کریمی، رضا و سلیمانی، راضیه (۱۳۹۱). تحلیل محتوا و بررسی خدمات وب‌سایت‌های کتابخانه‌های دانشگاهی ایران به اعضای هیئت علمی. کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۱۵(۳)، ۱۷-۲۲.
- گیلوری، عباس (۱۳۸۵). طرح تدوین استاندارد نشر مجلات الکترونیکی فارسی. پایان‌نامه دکتری، دانشگاه شیراز، شیراز.
- محمداسماعیل، صدیقه و کاظمی کوهبنانی، سمیه (۱۳۸۹). ۱۶۰ مؤلفه در ارزیابی تطبیقی کاربردپذیری وب‌سایت‌های ملی کشورهای جمهوری اسلامی ایران، ترکیه و عراق. دانشناسنامی، ۳(۱۱)، ۹۱-۱۱۶.
- نوری آفکند، آذر؛ مطلبی، داریوش و علیپور حافظی، مهدی (۱۳۹۲). ارزیابی وبگاه مجله‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی بر اساس ابزار ارزیابی کیفیت (WQET). نظامها و خدمات اطلاعاتی، ۲(۳)، ۱-۱۲.
- ورع، نرجس؛ زراعت‌کار، ندا و پرتو، پرديس (۱۳۹۰). ارزیابی وب‌سایت نشریات انگلیسی‌زبان رده‌بندی شده توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت و آموزش پزشکی. فصلنامه کتاب، ۲۰(۴)، ۲۰-۳۱.

References

- Brower, S. M. (2004). Academic Health Sciences Library Website Navigation: An Analysis of Forty-One Websites and Their Navigation Tools. *Journal of the Medical Library Association*, 92 (4), 412-420.

- Chao, H. (2002). Assessing the Quality of Academic Libraries on the Web: The Development and Testing of Criteria. *Library & Information Science Research*, 24 (2), 194-169.
- Crawford, W. (2002). Free Electronic Refereed Journals: Getting Past the Arc of Enthusiasm. *Learned Publishing*, 15 (2), 117-123.
- Osrio, N. L. (2001). Web Sites of Science-Engineering Libraries: An Analysis of Content and Design. *Issues in Science and Technology Librarianship*, 29, 55-92.
- Suber, P. (2005). Reflections on OA/TA coexistence. *SPARC Open Access Newsletter*. Retrieved May 4, 2005 from: https://dash.harvard.edu/bitstream/handle/1/4391157/suber_coexistence.htm?sequence=1

به این مقاله این گونه استناد کنید:

آجیلی، فاطمه؛ حاجی احمدی، سیمین و محمدی، مهدی (۱۳۹۶). ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وب‌سایت‌های نشریات علمی - پژوهشی ایران. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌ها و موزم*، ۲۳، ۲۶۵-۲۸۰.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی

Websites of Iranian Scientific Journals: An Investigation of the Structure, Content and Visual Features

Fatemeh Ajili (Corresponding author)
M. A. of KIS, University of Qom, Iran
Fatemeh.ajili@yahoo.com

Simin hajiahmadi
M. A. of KIS, University of Qom, Iran
hajiahmadis@yahoo.com

Mahdi Mohammadi
Assistant Professor, Dept. of KIS, University of Qom, Iran
mahdi.mohammadi203@gmail.com
Received: 27th June 2016; Accepted: 16th November 2016

Abstract

Purpose: The aim of this study is to examine the characteristics, structure and content of websites of the 858 Research journals in Iran to get a good image of their condition for feasible refinements.

Methodology: this research has been done with the evaluative research method by using a checklist developed by the researcher including 94 elements that extracted by means of a comprehensive text study.

Findings: results showed that Iranian research journals seem to be in a good condition structurally but in middle and bad condition in terms of content and visual features respectively. Structural features like “possibility of search by public search engines via journal website” should be strengthened. In content features, journals should mention name and affiliation of authors and journal authorities in English. Visual features like logo, concise name of journal, and name of journal in English needs a severe regard.

Originality/Value: this research seems valuable because of its focus on structural, visual and content features that should be strengthened in journals till they can compete with successful Latin journals.

Keywords: Publication Websites, Iranian Research Journals, Website Evaluation, Evaluative Research.

Research on Information Science and Public Libraries; The Quarterly Journal of Iran Public Libraries Foundation; ISSN:1027-7838; Indexed in ISC, SID & Magiran Vol. 23, No.2, Successive No.89 Summer 2017